

La gran confrontació entre democràcia i dictadura

XIII sessió del seminari de la Xarxa Mediterrània d'Història Cultural

Departament d'Història
Contemporània

Universitat de Barcelona
19-20 de març de 2010

GEHCI

- Organitzen:
 - Grup d'Estudis d'Història de la Cultura i dels intel·lectuals (GEHCI) www.ub.edu/gehci
 - Departament d'Història Contemporània (Facultat Geografia i Història (Universitat de Barcelona) www.ub.edu/dphc
-
- Foto: El cònsol rus Antonov Ovseenko amb el president de la Generalitat de Catalunya, el republicà Lluís Companys, al balcó del Palau (novembre 1936) Arxiu Montserrat Tarradellas Macià (Poblet)

■ **La gran confrontació entre democràcia i dictadura**

XIII sessió del seminari de la Xarxa Mediterrània d'Història Cultural

- El seminari pretén reflexionar sobre el paper públic dels intel·lectuals en relació al debat entre democràcia i dictadura, opcions que van caracteritzar bona part del debat polític durant el segle XX. En els nostres dies, el tema torna a estar d'actualitat, ara en raó del sentiment de crisi que afecta a les democràcies occidentals. En aquest sentit, es vol reflexionar sobre els diferents plans en què es va moure la comprensió dels esdeveniments, posant l'accent sobre la fortíssima politització que va acompanyar la reflexió sobre aquests fenòmens.
- De la mateixa manera, voldríem avaluar l'abast del binomi trencaments/continuïtats que cada país afectat per les dictadures va haver de viure. Ens interessa subratllar què van representar les dictadures per a la historiografia i en la cultura política d'aquests països: quines relacions de continuïtats es van establir amb la precedent trajectòria intel·lectual i política de cada país? Quines ruptures es van establir en relació a l'elaboració d'una cultura pròpia de la democràcia? Quin paper va jugar l'expulsió-emigració forçada de totes unes elits intel·lectuals o el seu exili interior, a causa de la impossibilitat d'accedir als instruments de la difusió del pensament en l'àgora pública?
- Voldríem per això elaborar un estat de la qüestió sobre la historiografia d'alguns països de l'arc mediterrani com França, Itàlia, Grècia, Portugal, Espanya/Catalunya/Balears i de com es van rebre i van interpretar aquests fenòmens dictatorials entre els anys 1920 i 1960 (més l'extensió dels nous revisionismes). Si els casos dictatorials d'Itàlia, Grècia, Portugal i Espanya són evidents i permeten establir analogies i divergències, el cas francès és al seu torn paradigmàtic pel gran paper que van tenir els intel·lectuals en el debat públic.
- Ens interessaria doncs reflexionar sobre les condicions i contradiccions d'aquell debat historiogràfic i polític i avaluar la incidència del binomi trencaments/continuïtats dintre de la cultura i de la confrontació política de cada país. La complexitat del quadre que pretenem esbossar no obeeix a la voluntat de crear un esquema d'interpretació a l'ús, sinó que respon a l'exigència de tornar a reflexionar sobre un tema transversal de la història del segle XX que ha arribat a condicionar de manera permanent el debat públic i polític fins a la nostra actualitat. Voldríem contribuir a esbossar aquest quadre complex de problemàtiques històriques, deixant en evidència la vaguetat de la reiteració d'uns clixés més propis dels anys centrals de la Guerra Freda que no d'una visió matisada i més actual de la història.

-
- **Dia 19 de març de 2010:**
- **Aula Seminari, Departament d'Història Contemporània**
- **Facultat de Geografia i Història / Universitat de Barcelona (C/Montalege 6)**

- 10.00 – 10.30 Benvinguda de **Joan Oliver**, Director del Departament d'Història Contemporània
- Presentació general del seminari a càrrec de **Jordi Casassas (Universitat de Barcelona)**
- 10.30 – 11.00 **Carles Santacana (Universitat de Barcelona)**, *Discurs cultural i resistència a Catalunya (1939-1960)*
- 11.00 – 11.30 **Sebastià Serra (Universitat Illes Balears)**, *Les dificultats d'articulació de l'oposició antifranquista: el cas de Mallorca*
- 11.30 – 12.00 Pausa cafè
- 12.00 – 12.30 **Paul Aubert (Université de Provence, Aix-Marseille)**, *Democracia y dictadura: tradición liberal y tentación autoritaria en el primer tercio del siglo XX*
- 12.30 – 13.00 **Javier Muñoz Soro (Universidad Complutense de Madrid)**, *Los debates entre la dictadura y la democracia en la intelectualidad española durante el franquismo*
- 13.00 – 14.00 Debat
- Pausa dinar
- 16.00 – 16.30 **Mauro Canali (Università degli Studi di Camerino)**, *Il fascismo e la revisione storiografica in Italia.*
- 16.30 – 17.00 **Elio d'Auria (Università degli Studi della Tuscia)**, *Il confronto tra la tradizione liberale e il fascismo nel sec. XX. Il problema della dittatura e della democrazia*
- 17.00 – 17.30 Pausa cafè
- 17.30 – 18.00 **Fernando Catroga (Universidade de Coimbra)**, *A transição, o sentido e os fantasmas da história: o caso português*
- 18.00 – 18.30 **Rui Luís Vide de Cunha Martins (Universidade de Coimbra)**, *Democracia, Ditadura e Mudança Política: a transição como problema historiográfico (o caso do Portugal contemporâneo)*
- 18.30 – 19.00 Debat

Día 20 de març:

Aula 503 Ateneu Barcelonès (C/ Canuda 6)

10.00 – 10.30	Jordi Casassas (Universitat de Barcelona) , <i>La Gran confrontació entre democràcia i dictadura. Reflexions generals i problemes d'interpretació</i>
10.30 – 11.00	Introducció al debat general, a càrrec d' Antoni Marimon (Universitat Illes Balears) i de Giovanni C. Cattini (Universitat de Barcelona)
11.00 – 11.30	Descans
11.30 – 13.30	Debat general
13.30 – 14.00	Cloenda del Seminari

Altres aportacions:

Antoni Liakos (National and Kapodistrian University of Athens), *Di che tratta la critica storica?*

Elena Hernández y Sandoica (Universidad Complutense de Madrid), *La confrontación entre dictadura y democracia en la Universidad española del período franquista*

■ Foto: El cònsol rus Antonov Ovseenko amb el president de la Generalitat de Catalunya, el republicà Lluís Companys, al balcó del Palau (novembre 1936) Arxiu Montserrat Tarradellas Macià (Poblet)